

TÜRSAB-ÇÖZÜM SÜRECİ VE BÖLGESEL TURİZM ZM RAPORU

DOĞU VE GÜNEYDOĞU TÜRSAB'IN ÇÖZÜM SÜRECİ VE BÖLGESEL TURİZM ZM RAPORU

Çözüm süreci ve sonrasında Doğu ve Güneydoğu illerindeki gelişme, turizm ve yatırım, ilacın barındırması oldu. Geçtiğimiz günlerde Türkiye'de I Dönem (Irak İslam Devleti) Kobaniye saldırısı, nedeniyle başlayan gerginlik barındırması ne kadar derli toplu oldu. Bir kez daha ortaya koydu.

Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) -Çözüm Süreci ve Bölgesel Turizmi Raporu son yıllarda terör olayları, sona ermesi ve barındırma süreci ile Doğu ve Güneydoğu illerinde yaşanan gelişmeyi gözler önüne serdi. Son birkaç yılda bölgeye huzur ve güvenin gelmesi ile daha önce binlerle ifade edilen yerli ve yabancı turist sayısı, 2012 yılında 1.5 milyona ulaştı, 2013'te ise 2 milyona ulaştı. Bölgeye havayolu ile gelenlerin sayısı, 12 milyona dayandıkça, bölgenin turizm ve yatırım potansiyeli daha gidilecek çok yol oldu. Bunun da bir göstergesi.

MÜZELERE SALDIRI TURİZM ZM NİN CANINI ACITTI

TÜRSAB Başkanı Bakan Ulusoğlu, bölgeye iktisadi ve sosyal verilecek sektörün turizm oldu. Bunun altını çizerek, "Birkaç yıl içinde bunları sonuçlandırdık. Turizm bu illerimizde şimdiye kadar gerçek potansiyelini ortaya çıkarmadı. Turizm yatırımları, beraberinde diğer yatırımları da çekmeye başladık."

Cumhuriyetin 100'üncü yılında yani 2023'te bölgedeki yerli ve yabancı turist sayısı, 5 milyona çıkarma hedefleri olduğunu kaydeden Ulusoğlu, "Son dönemde meydana gelen olaylar bu hedeflerimizi durduramayacak, rösesini kullandı. Bazı müze ve kültür merkezlerinin olaylarda tahrip edilmesi ile ilgili olarak da Bakan Ulusoğlu, "Bu saldırılar turizm sektörünün canını acıttı. Dünya kültürüne ve mirasına ortak olarak ortaya çıkarttı. Bizim, gezilip görülmesiyle Türkiye'nin prestijini artıran eserleri barındıran noktaları el üzerinde tutulması lazım. Biz turizm anlamında bölgenin pazarlamasını, buradaki tarihi eserlerimizle de yapıyoruz. İnsan kendi malına zarar vermemeli. Unutulmamalı ki insanlar ölür mezar taşları, geriye kalır ancak bu eserlerimiz insanlık tarihi boyunca ortak miras olarak bulunduğumuz bölgenin adıyla anılacaktır. Değerlendirmesinde bulundu."

te TÜRSAB'ın raporundan öne çıkan başlıklar:

- 2013'te Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerini 2 milyon kişi ziyaret etti. Ziyaretçi sayısı, ilkinde 605 bin kişiyle rekor kırıldı.

- 2000 y, l, nda bu bölgelerde en çok ra bet gören 8 ilde toplam belgeli turizm tesisi say, s, 102 iken, bu rakam 2013 y, l, sonunda 188'e yükseldi, yani neredeyse 2 kat, na ç, kt,. Yatak say, s, da 11 bin 272'den yüzde 165'lik bir art, la 29 bin 935'e ç, kt,.
- Son 13 y, lda en h, zl, tesis art, , anl, urfa'da ya and,. Tesis say, s, 3 kat, na ç, kan anl, urfa'y, Mardin izledi.
- En çok tesis ve yatak kapasitesine bak, ld, , nda bölgenin lideri aç, k ara Gaziantep. Gaziantep'te 55 tesisin toplam 9 bin 259 yatak kapasitesi var.
- 2001-2014 y, llar, aras, nda bölgedeki iller için al, nan te vik belgesi say, s, 324 oldu. Toplam 3 milyar liral, k yat, r, m için te vik belgesi al, n, rken, toplam istihdam sözü de 12 bin 525 ki i oldu. Turizmcilerin yat, r, m yapmak için en istekli oldu u bölge ise Gaziantep, Mardin, Hatay olarak öne ç, kt,.
- Do u ve Güneydo u Anadolu bölgelerindeki havalimanlar, na her gün 73 tarifeli uçu var. 2007 y, l, nda bölgedeki 16 havaliman, na gelen yolcu say, s, 4 milyona yak, nken, bu rakam 2013'te 11 milyonu geçti.
- Dünyada da bar, süreci ya ayan bölgelerde turizmdeki h, zl, yükseli dikkat çekiyor. rlanda'n, n turizm gelirleri 1997'den bu yana 20 kattan fazla artt,. spanya turizmde dünya 4'üncülü üne otururken, srail de 2000'li y, llar, n ba , nda dibi görürken 2013 y, l, nda turist rekoru k, rd,.

BÖLÜM 1: BARI SÜREC VE BÖLGE TUR ZM

BÖLGEY GEÇEN YIL 2 M LYON K Z YARET ETT : Çözüm süreci ile bölgeye gelen bar, ortam, en h, zl, olarak kendisini turizm rakamlar, nda gösterdi. Turizm Bakanl, , verilerine göre bir zamanlar bölgeye ziyaret için gelenlerin say, s, binlerle ifade edilirken 2013 y, l, sonu itibar, yla bu rakam 2 milyonu a t,. Sadece anl, urfa'ya geçen y, l 605 bin ki i turizm amaçl, ziyaret yapt,. Mardin'de bu rakam 351 bin, Diyarbak, r'da ise 230 bin ki iyi a t,. Son y, llarda GAP Bölgesi'ne yap, lan turistik turlar son olaylar, n ard, ndan bir miktar duraklad, ysa da bölgeye yeniden bar, , n hakim olmas, halinde adeta aç, k hava müzesi durumundaki Do u ve Güneydo u illerini gezmek için çok say, da yerli ve yabanc, ziyaretçi beklemede.

KÜLTÜR TURLARI KALKI NOKTALARI ARTTI: Önceki y, llarda daha çok stanbul'dan kalk, yap, lan kültür turlar, nda ba lama noktalar, art, k Ankara, zmir'ın yan, s, ra Adana, Gaziantep ve Mersin gibi illerden de yap, lmaya ba land,. Acenteler bu sayede mü teri a lar, n, geni letirlerken, Anadolu'nun çe itli yerlerinde oturan vatandaş lar, n da yurt içindeki tarihi ve turistik mekanlara gidebilmek için stanbul'un yolunu tutma derdi ortadan kalkt,.

BARI SÜRECİNDEN EN KARLI ANLIURFA ÇIKTI: Silahlar, n susmas,yla birlikte Do u ve Güneydo u Anadolu'daki ehirlerde turizm yat,r,mlar, da h,z kazand,. 2000 y,l,nda bu bölgelerde en çok ra bet gören 8 ilde toplam belgeli turizm tesisi say,s, 102 iken, bu rakam 2013 y,l, sonunda 188'e yükseldi, yani neredeyse 2 kat,na ç,kt,. Benzer ekilde bu illerdeki yatak say,s, da 11 bin 272'den yüzde 165'lik bir art, la 29 bin 935'e ç,kt,. Son 13 y,lda hangi ilde tesislerin en h,zl, artt, ,na bak,ld, ,nda ise anl,urfa'n,n ilk s,rada yer ald, , göze çarpt,. anl,urfa'da tesis say,s, 3 kat,na ç,karken, yatak say,s, da 6 kat,na yükseldi. Ayn, dönemde tesis ve yatak art, h,z,nda anl,urfa'y, Mardin izledi. Mardin'de 2000 y,l,nda 8 olan tesis say,s, 25'e ç,kt,, yatak say,s, ise 824'ten 4 bin 67'ye ç,kt,. Yani yakla ,k 4 kat,na ç,kt,.

EN ÇOK YATAK KAPASİTESİ AÇIK ARA GAZ ANTEP'TE: Art, h,z, bir kenara, en çok tesis ve yatak kapasitesine bak,ld, ,nda bölgenin lideri açık ara Gaziantep olarak ortaya ç,kt,. Gaziantep'te 55 tesisin toplam 9 bin 259 yatak kapasitesi var. 2000 y,l,ndan bu yana yatak kapasitesinin 3 kattan fazla artt, , Gaziantep'i 4 bin 67 yatak kapasitesiyle Mardin takip etti.

TABLO 1: TURİZM İZLETME SAYISI 13 YILDA YAKLA İK 2 KATINA ÇIKTI

İl	Tesis say,s,			Oda say,s,			Yatak say,s,		
	2000	2013	De i im (%)	2000	2013	De i im (%)	2000	2013	De i im (%)
anl,urfa	6	19	216	283	1.735	513	591	3.545	499
Mardin	8	25	212	409	1.948	376	824	4.067	393
Gaziantep	21	55	161	1.380	4.629	235	2.897	9.259	219
Malatya	9	16	77	451	1.225	171	868	2.439	180
Batman	8	14	75	460	1.042	126	977	2.057	110
Diyarbak,r	19	26	36	1.049	2.018	92	2.110	3.838	81
Ad,yaman	16	15	-6	661	1.059	60	1.300	2.130	63
Van	15	18	20	832	1.259	51	1.705	2.600	52
TOPLAM	102	188	84	5.525	14.915	169	11.272	29.935	165

Turizm yat,r,m belgeli i izletme say,s,, Kaynak: Turizm ve Kültür Bakanl, ..

3 MİLYARLIK TURİZM YATIRIMI BELGESİ ALINDI: Bölgedeki turizm potansiyeli yatırım ihtiyacını artıran en önemli neden. Ekonomi Bakanlığı, verilerine göre 2001-2014 yılları arasında bölgedeki iller için alınan tevkif belgesi sayısı 324 oldu. Toplam 3 milyar liralık yatırım için tevkif belgesi alınırken, toplam istihdam sözü de 12 bin 525 kişi oldu. Turizmcilerin yatırım yapmak için en istekli olduğu bölge ise Gaziantep, Mardin, Hatay olarak öne çıktı.

TABLO 2: 2001-2014 TURİZM SEKTÖRÜNDE VERİLEN YATIRIM TEVKİF BELGESİ

İl	Belge adedi	Yatırım (milyon TL)	İstihdam
Gaziantep	37	324	1860
Diyarbakır	15	195	683
Van	25	189	892
Mardin	37	346	1.564
Batman	14	98	436
Adana, Urfa	19	184	968
Şanlıurfa	8	39	189
Antalya	12	588	264
Adıyaman	20	140	503
Muğla	6	16	128
Erzincan	9	25	164
Bingöl	9	37	181
Erzurum	20	153	961
Hatay	37	346	1.872
İzmir	4	15	96
K.Maraş	25	148	770
Siirt	2	10	76
Malatya	17	123	753
Erzincan	9	25	164
TOPLAM	324	3.001	12.524

BÖLÜM 2: TURİZM VE YATIRIMLARIN

ULUŞTURMA SEKTÖRÜNE ETKİLERİ

YOLCU SAYISI YÜZDE 179 ARTTI: Yatırımların artması ile bölgeye yönelik ilgi dünyadaki ilgiyi büyürken gerekirse turizm amaçlı, seyahatler de arttı. 2007 yılında bölgedeki 16 havalimanına iç hatlardan gelen yolcu sayısı, 3.8 milyon kişi idi. Dış hatlar yolcu sayısı ise 148 bin gibi oldukça düşük bir seviyeydi. 2013 yılında geldiğinde bölgedeki havalimanı sayısı, 19'a iç hat yolcu sayısı, 10.5 milyona, dış hat yolcu sayısı ise 484.9 bine çıktı. Yani 7 yılda yolcu sayısı, yüzde 179'duk bir artışa sahne oldu. 2014 yılının ilk dokuz ayındaki artış, bölgede bu yılın sonunda yolcu sayısının 11-12 milyon kişiye ulaşacağını gösteriyor.

TABLO 3: YOLCU SAYISI 10 MİLYONLUK ARTIŞI

Havalimanı	2007		2013		2014(Ocak-Eylül)	
Havalimanı	İç Hat	Dış Hat	İç Hat	Dış Hat	İç Hat	Dış Hat
Erzurum	567.769	23.336	852.616	23.505	749.620	13.307
Gaziantep	642.232	92.195	1.662.457	166.342	1.480.555	148.580
Adana	48.621	-	118.124	-	120.503	-
Antalya	42.621	-	181.921	-	153.986	-
Batman			419.852	318	326.069	338
Bingöl			29.443	-	86.202	-
Diyarbakır	881.278	14.347	1.782.827	1.5826	1.362.513	12.096
Elazığ	119.877	-	805.062	32.293	661.149	35.272
Erzincan	64.681	-	281.502	-	224.882	1.237
Hatay	2.965	-	747.749	216.958	617.753	226.508
İstanbul			216.715	-	151.111	-
K. Maraş	46.861	-	140.938	-	141.952	-
Kars	95.421	-	430.175	-	293.576	344
Malatya	407.026	14.418	628.892	10.915	467.499	9.315
Mardin	191.383	-	359.809	-	354.244	-
Muğla	23.905	-	266.635	1.519	233.111	-

Siirt	14.278	-	16.896	-	12.534	-
anl,urfa GAP	113.291	1.390	532.580	13.047	437.963	7.416
Van F. Melen	546.413	3.108	1.120.522	4.218	902.060	2.413
Bölge toplam,	3.808.622	148.794	10.594.715	484.941	8.777.282	456.826

Kaynak:DHM

'KÜLTÜR'E HER GÜN 73 UÇU VAR: Uçakla seyahatin yaygınlaşmaya başladığı, Türkiye'de bu sayede kültür turları katılmayı zorlaştıran bir neden ortadan kalkmış oldu. Diyarbakır, Mardin, Van, Siirt, Batman gibi önemli turizm merkezlerine yönelik uçak seferleri, otobüsle ulaşımın yanı sıra alternatif olarak turizmciye sunulmaktadır. Otobüsle ulaşımın uzun zaman alması, daha çok turisti uçakla yönlendirirken, tur şirketleri de uçuş olan illere yönelik tur programları geliştirmeye başladılar. Havayolları şirketleri arasında özellikle Türk Hava Yolları'nın (THY) bölgeye uçuşları artması, kültür turizminin gelişmesinde önemli etki yarattı. Bununla birlikte geçen yıllar itibarıyla Pegasus, Atlas Jet, Onur Air gibi özel havayolu şirketlerinin bölgeye yönelik seferlere başlaması, uçak bileti fiyatlarında rekabet oluştururken, pazarın çeşitlenmesine de neden oldu.

TABLO 4: DİYARBAKIR VE GAZİANTEP'E GÜNDE 28 UÇU VAR

İl	THY	Pegasus	Atlasjet	Onur Air
Gaziantep	8	4	3	3
Diyarbakır	6	2	-	2
Van	4	1	-	-
Mardin	2	1	-	-
Batman	2	1	-	-
anl,urfa	2	-	-	1
Arnak	2	-	-	-
Ar, Ad, yaman	1	-	-	-
Ad, yaman	1	-	-	-
Mu	1	-	-	-

Erzincan	1	1	-	-
Bingöl	1	-	-	-
Erzurum	4	1	-	-
Hatay	4	3	-	-
I d,r	2	-	-	-
K.Mara	1	1	-	-
Siirt	1			
Malatya	2	1	-	1
Erzincan	1	1	-	-
TOPLAM	46	17	3	7

BÖLÜM 3: DÜNYADA BÖLGESEL TUR ZM

BÖLGESEL TUR ZM N AVRUPA AMP YONU KANARYA ADALARI:

Bölgesel turizme tüm dünyada da oldukça büyük önem veriliyor. Bu anlamda Avrupa'nın en popüler bölgesi Kanarya Adalar,. Turizm tesislerinde geceleme say,s, baz al,narak yapılan s,ralamada spanya'ya ba l, Kanarya Adalar, 85 milyonun üzerinde gecelemeyle birinci s,rada yer al,yor. Bu bölgeyi 78 milyon gecelemeyle Paris'in merkezi say,lan Ile de France takip ediyor. Üçüncü s,rada 69 milyon gecelemeyle Katalonya'n,n yer ald, , listeye göre dördüncü s,rada yine spanya'ya ba l, Illes Balears var.

TABLO 5: LK 5' N 3'Ü SPANYA'DA

S,ra	Bölge	Ülke	Geceleme say,s,
1	Kanarya Adalar,	spanya	88 milyon
2	Ile de France	Fransa	78 milyon
3	Katalonya	spanya	69 milyon
4	Illes Balears	spanya	65 milyon
5	Veneto	talya	63 milyon

6	Jardanska Hrvatska	Hrvatistan	59 milyon
7	Cote d'Azur	Fransa	55 milyon
8	Endülüs	spanya	52 milyon
9	Rhone Alpes	Fransa	48 milyon
10	Londra-Merkez	ngiltere	45 milyon

BARI , BÖLGESEL TURİZM BESLİYOR: Bölgesel turizmin ilk gereklerinden biri barın ortamı. Dünya turizminde marka olma bölgelerin isminin herhangi bir olumsuz olay, çarptırılmaması, olmazsa olmazlardan. Dünyanın çeşitli bölgelerinde dönem dönem çatışmaların yanı sıra, bölgelerde turizm verileri barın hem turist sayısında hem de turizm gelirlerinde nasıl artıp azaldığını ortaya koyuyor.

İRLANDA'NIN TURİZM GELİRLERİ 20 KATTAN FAZLA ARTTI: Barın gelen bölgelerde turizmin hızla geliştiği tüm dünyada çeşitli örneklerle karşılaşılan durumda. Örneğin İrlanda'ya giden turist sayısı, 1997 yılında 1.4 milyon seviyesindeyken, 1998 yılında Belfast anlaşmasının imzalanmasıyla birlikte artmaya başlayan yıllarda turist sayısı hızla arttı ve 2013 yılında gelindiğinde 8.2 milyon turisti ulaştı. Bir başka deyişle, 16 yılda turist sayısı yaklaşık 6 katna çıktı. İrlanda'da silahların susmasıyla birlikte sadece turist sayısı değil, turizm gelirleri de yükseldi. 1999 yılında 255 milyon sterlin olan İrlanda'nın turizm geliri 2013 yılında 5.8 milyar sterlin olarak gerçekleşti. Yani turizm geliri 14 yıl gibi bir sürede 20 kattan fazla arttı.

SPANYA DÜNYA 4'ÜNCÜSÜ OLDU: 1980'li ve 1990'lı yıllarda güvenlik sorunları nedeniyle diğer ülkelerde spanyalıların olmaması. Ayrıca, ETA'nın eylemleri dönem dönem spanyalı turizmine ciddi darbe vurdu. ETA 1990'lar boyunca kesintiler halinde ateşkes ilan etti ve son olarak 2010'da silahsızlanma mücadeleyi bıraktı, resmen açıldı. Tüm bu süreç içerisinde spanyalıların hızla toparlanmayacağı bilindi ve dünyada en çok turist çeken 4'üncü ülke olmayı başardı. Son 10 yılda turist sayısı, 34.9 milyondan neredeyse iki katına çıkarak spanyalıların bu yılın ilk 8 ayında 45.3 milyon turisti ağırlayarak yeni bir rekora imza attı.

SRA L TUR ZMDE REKORU GÖRDÜ: srail, hem ekonomisi içerisinde turizmin büyük yer tuttu u hem de güvenli in s,k s,k s,k,nt, ya ayabildi i bir bölge. Ekonomisinin yüzde 6's, turizmden olu an srail, 1999'da 3.5 milyon turist gibi bir seviyeyi görmü ken 2000'de 2'nci ntifada'n,n ba lamas,yla birlikte turist say,s,nda h,zl, bir gerileme ya ad, ve 2002'de 900 bin turist ile en dü ük seviyeyi gördü. Daha sonra toparlanma ya ayan srail turizmi, 2013'te tekrar 3.5 milyon turist a ,rlayan bir ülke konumuna geldi. Ülke, turizmden elde etti i geliri de 12 milyar dolar düzeyine ç,kard,.

BÖLÜM 4: DO U VE GÜNEYDO UDAK TAR H DE ERLER

Tarihi binlerce y,l geriye dayanan ve o y,llardan günümüze adeta gizli hazineler bar,nd,ran Do u ve Güneydo u Anadolu bölgelerinde en çok turist çeken belli ba l, yerler öyle:

ZEUGMA'NIN VATANI GAZ ANTEP: Anadolu'nun ilk yerle im yerlerinden biri olan Gaziantep tarihte ilk uygarl,klar,n do du u, Mezopotamya ve Akdeniz aras,nda bulunuyor. Gaziantep'te görülecek yerlerin ba ,nda Gaziantep Kalesi gelirken, aç,k hava heykel atölyesi olan Yesemek, Belk,s (Zeugma), Rumkale, Tilba ar Kalesi Karkam, Harabeleri, Sakçagözü Antik Kenti, slahiye ilçesi c,var,ndaki Tilmen Höyü ü, Zincirli Höyük ve Esenbek Harabeleri, Burç Orman, içindeki Hayvanat Bahçesi geliyor.

HASANKEYF'L BATMAN: Bulunan tarihi yap,lar ve bu yap,tlar,n ait oldu u medeniyetlerin tarihi Neolitik Ça öncesine dayan,yor. Yakla ,k 12 bin y,l öncesi bir yerle im alan, olan Batman'da Hasankeyf Ören Yeri, Zeynel Bey Kümbeti, mam Abdullah Zaviyesi, Dicle Köprüsü, Kale Kap,lar,, Büyük ve Küçük Saraylar, Ulu Camii, Ma ara Kiliseler, Ma ara Mescitler gezilecek yerler olarak öne ç,k,yor.

TA LARIN D YARI MARD N: Mimari, etnografik, arkeolojik, tarihi ve görsel de erleri ile e siz bir kent olan Mardin farklı dini inan, lar paralelinde birçok mabede de ev sahipli i yap,yor. Ta yap,lar,yla dikkat çeken Mardin'de gezilecek yerlerin baz,lar, öyle: Dara Ören Yeri, G,rnavaz Höyü ü, Mardin Müzesi, Mor Gabriel, An,tl, Meryem, Süryani Manast,r,, Kas,mpa a Medresesi. Kiraz Festivali , Zeynel Abidin Camisi.

NEMRUT'A ÇIKAN ADIYAMAN: Nemrut Da ,n,n 2 bin 206 metre yükseklikteki zirvesinde bugün herkes taraf,ndan bilinen ve Geç Helenistik Devri'nden kalma tap,naksal mezar an,t,, yeryüzündeki en de erli kültür varl,klar,ndan biri olarak kabul ediliyor. Bu an,t ve çevresi 1987 y,l,nda UNESCO'nun ÷nsanl, ,n Kültür Miras,ølistesine al,nd,. 1988 y,l,nda da Milli Park ilan edildi.

EFSANELERİN MERKEZİ ARARAT: Orta Asya'dan gelen kavimlerin Anadolu'ya girişi sırasında Ararat, bir geçiş noktası oldu ve dolayısıyla birçok medeniyete ev sahipliği yaptı. En köklü uygarlık, Urartular oldu. Nuh Tufanı ile ilgisinden dolayı, Tevrat'ta adı geçen Ararat Dağı, ve ülkesinin Ararat, ve çevresinin olduğu düşünülür. Dolayısıyla Ararat'ın batı ve kuzeyi tarafından Ararat da deniliyor. 5 bin 165 metre yüksekliğiyle Türkiye'nin en büyük dağı olan Ararat Dağı, dağın zirvelerinde. Ayrıca Paşabaşı Sarayı, dağın eteklerinde görülmesi gereken yerlerdir.

PEYGAMBERLERİN MERKEZİ HARRAN: Tarihçilere göre Nuh Tufanı'ndan sonra yeryüzünde kalan 7 yerleşim merkezinden biri olan Harran, Hz. Adem, Hz. İbrahim Halil, Hz. Eyyüp, Hz. Nuh, Hz. İsa gibi peygamberlerin yaşadığı bu bölge "Peygamberler şehri" olarak anılıyor. Harran Bazı Mabetler, Aziz Paulos-Aziz Petrus Kilisesi, Harran Kalesi'nin görülmesi gereken bazı yerlerdir.

EN UZUN KULELİ ŞEHİR DİYARBAKIR: Kalesi, surları, ve geleneksel konut dokusuyla pek çok uygarlık, inşa ettirdi, izleri yansıtıyor. Diyarbakır aynı zamanda Çin Seddi'nden sonraki en uzun surlara sahip şehir olarak da biliniyor. Diyarbakır Kalesi'ni, 5 bin 700 metre uzunluğunda, 10-12 metre yüksekliğinde olan ve 82 adet burcu bulunan surlarla çevrili. Burçlar üzerindeki görkemli kabartmalar ve kitabeler bulunuyor.

SUYUN MERKEZİ VAN: Evliya Çelebi, Seyahatnamesi'nde Büyük İskender'in, Van Kalesi'ndeki Vank adlı bir mabedin adını, şehre verdiğini anlatıyor. Tarihi MÖ 4 binlere dayanan Van'ın en spesifik özelliği gölü. Ayrıca Van Kalesi, Akdamar Adası, ve Kilisesi, Hıncalı Kalesi, Bartholomeus Kilisesi, Hüsrev Paşa Camii de şehrin görülmesi gereken yerlerinden sadece bazılarıdır.